

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

97. Balænarum & Orcarum pugnæ: Ex Plinij l. 9. c. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

vento velis hæretur nauigium, nihilominus, despiciendi causa, quod esset nox, admotis ad marginem luminibus, implexam aluceo ingentem belluam vident: carinæ centum & quinque dextrantium longitudine applicuerat corpus, cauda gubernaculum illigarat: alis immanibus latera ad summum vsque cingebat, quas iam in alas per imprudentiam nonnulli manus iniecerant. Ad spectaculum adeo terrum, ingenti videlicet horrore nauæ, militesque perfusi; vt verò dolij magnitudine vasto hiatus nouissimè caput extulit, metu exanimati penè omnes, infernum profecto monstrum diuinitus immissum credere, ad viua tot noxiorum corpora glutienda.

Pauci, quibus in tanto discrimine mens, animusque constiterat, consultandi gratia in vnam partem secedunt. Erant, qui contis & iaculis, balistisque depellendum suaderent cetum: alij contra nil magis tali tempore vitandum aiebant, ne tantæ molis animal vulneribus irritatum, concussu ipso, & agitatione violenta nauem euerteret: in summa inopia consilij, cum nihil explicaretur, & maior in singula momenta terror instaret, suppliciter, ac demissè pacem, & veniam Dei, & cælestium exposcere, atque ad vota, precesque confugere placitum est. Neque ea irrita fuerit. Sacerdos cum liateo, & stola, & signo crucis, in medium prodijt. Ab eo sacris carminibus, & exorcismis delinira bellua. (mirum dictu) nulla cuiusquam noxa, relicto nauigio, cum è porteatosis narium fistulis ingentem reflasset aquæ vim, sese admodum placido lapsa in mare demisit.

B A L E N A

Tinemuthana.

Expressa ex Olæo magno.

Descriptio XCVI.

Belluam molis ingentis in arenam Tinemuthanam æstus proiecit, quam dum ego describo, fabulam te audire putes, rem tamen veram narro.

Balena est longitudinis vlnarum triginta, vel si maior, nonaginta pedum, latera quasi magnæ vrbs propugnacula triginta costarum

ordines obuallant, quarum vnaquæque ad viginti fermè pedes excurrit; sesquipedali pariter ambitu collecta. Duas circumquaque pinnas arrigit, quindecim pedum, tantæ immanitatis, vt vna decem bubus deportanda satis esse possit. Tres illi ventres hiant, imo vasti specus, & voragine, in quibus edendi inexplabilis cupiditas, & æterna penè fames regnat, cauda bifurcata, & serrata in latitudinem septem vlnarum diffusa panditur.

Monstruosa omnia, sed nihil capite monstruosius, diceris in eo tanquam in arce immanis belluæ diritatem consēdisse. Eius longitudo vsque ad rictum septem vlnarum; eadem mensura linguæ fuit: oculorum intervallo quindecim cubitos collegerunt. Oculi foli, & nares tanto corpori valde impares, & quales bubus esse solent, rictus instar inferni barathi, sex vlnarum longitudine, ad clades animantium multiplices, & mundi funera panditur, maiore aliquanto spatio, maxillæ horribiles excurrunt, quæ ingentium arborum moles adæquant. Non vnum pisci guttur, sed triginta varijs quasi cuniculis, & meatibus cõcisa, quorum quinque prægrandia ad voracitatem simul, & terrorem, composita. Dentium vicem habent lamina corneæ, etiam pilis, quod miretis, obstita, quibus ferale palatum riget, veluti plumbo, ferroq; cataphractum: ad summum duæ in capite cataractæ, quibus immentos aquarum vortices eieciat. Tetra omnino bellua, qua nihil immanius vnquam, aut visum est, aut creditum: ea cum mortua in litus appulisset, magna ex parte discerpta, centum fermè ingentia plaustra luis reliquijs impleuit.

Addenda hic Balenarum & Orçarum pugna, ex Plinio l. 9. c. 6.

B A L E N A R V M E T O R C A R V M

rum pugna.

Ex Plinij lib. 9. cap. 5.

Descriptio XCVII.

Hoc scire Orcas, infestam his belluam, & cuius imago nulla representatione exprimi possit, alia quàm carnis immensæ dentibus

Bbb ; bus

bus truculentæ. Irumpunt ergo in secreta, ac vitulos earum, & foetas, vel etiamnum grauidas lacerant morfu, incurſuque ceu Liburnicarum roſtris fodiunt. Illæ ad flexum immobiles, ad repugnandum inertes, & ponderis ſuo oneratae, tunc quidem & vtero graues, parienditæ pœnis inualidæ ſolum auxilium mouere in altum profugere, & ſi toto defendere Oceano. Contra, orca occurrere laborant, ſeſeque opponere, & cautium anguſtijs trucidare, in vada vrgere, ſaxis illidere. Spectantur ea prælia ceu mari ipſo ſibi irato, nullis in ſinu ventis, fluctibus ve d' ad anhelitus icuſque quantos nulli turbines voluant.

DELPHIN, ET PVER.

Ex Plinio iuniore.

Descriptio XC VII.

EST in Africa Hipponenſis colonia, mari proxima, adiacet ei nauigabile ſtagnum, ex quo in modum fluminis æſtuarium emergit, quod vice alterna, prout æſtus aut reſpreſſit, aut impulſit, nunc fertur in mari, nunc reditur ſtagnum.

Omnis hic ætas piſcandi, nauigandique, atque etiam natandi deſiderio tenetur: maxime puerorum, quos orium, luduſque ſollicitat. His gloria, & virtus ariſſime prouehi, victor ille, qui longiſſimè vt litrus, ita ſimul nauitas reliquit. Hoc certamine puer quidam audentior cæteris, in vltiora tendebat: Delphinus occurrit, & nunc præcedere puerum, nunc ſequi, nunc circuire, poſtremo ſubire, deponere, iterum ſubire, trepidantemque perferre, primum in altum: mox ſeſcit ad litrus, redditque terræ, & æqualibus ſerpit per coloniam fama, concurrere omnes, ipſum puerum tanquam miraculum aſpicere, interrogare, au dire, narrare: poſtero die obſideat litrus, proſpectant mare, & ſi quid eſt mari ſimile. Natant pueri, inter hoſtile, ſed cauius.

Delphinus ruruſ ad tempus, ruruſ ad puerum venit. Fugit ille cum cæteris. Delphinus, quaſi inuiter, reuocet, exilit, mergitur, varioſque orbes implicat, expeditque. Hoc, altero die, hoc tertio, hoc pluribus, do-

nec homines innutritos mari ſubiret timendi pudor; accedunt, & alludunt, & appellant, tangunt etiam & atrectant præbentem, Creſcit audacia experimento: maxime puer, qui primus expertus eſt, adnatat, natanti inſilit tergo: fertur, reſerturque, agnoſci ſe, amari putat, amat ipſe, neuter timer, neuter timetur, huius fiducia, maſuetudo illius augetur, nec non alij pueri dextra, læuaque ſimul eunt honotantes, ac mouentes.

Ibat vna, id quoque mirum, Delphinus alius, tantum ſpectator, & comes. Nihil enim ſimile aut faciebat, aut patiebat: ſed alterum illum ducebat, reducebat, vt puerum cæteri pueri. Incredible (tam verum tamen, quam priora) Delphinum geſtatozem, colluſoremque puerorum, in terram quoque extrahi ſolitum, areniſque ſiccatum vbi incaluiffet, in mare reuolui. Conſtat, Octauium Auitum legatum proconſulis, in litrus e ducto, religione praua ſuperfuſiſſe vnguentum, cuius illum nouitatem, odoremque reſ fugiſſe: nec ipſi poſt multos dies viſum languidum, & moſtum; mox redditis viribus priorem laſciuam, & ſolita miniſteria repetiſſe. Conſtuebant ad ſpectaculum omnes magiſtratus, quorum aduentu, & mora modica, reſpubl. nouis ſumptibus atterebatur, poſtremo locus ipſe quietem ſuam, ſecretum perdebat. Placuit occulte interfici, ad quod coibatur. Hæc tu qua miſeratione, qua copia deſſebis, ornabis, atrolles? quamquam non eſt opus aſſingas aliquid, aſtruas, ſufficit, ne ea quæ ſunt vera, minuantur.

Vide in eodem argumento luculentam Eliani deſcriptionem, lib. 6. de animalibus, capite ſexto.

Sic igitur incipit,

Ἐπὶ τῷ Δελφίνῳ καὶ τῷ Παιδί, id eſt:

CEleber ille iam olim Delphini in Iſo amor, quo formoſum adoleſcentem perſequutus eſt, non eſt mihi ſilentio prætereundus. Inſenſum igitur gymnaſium mari imminet: illic ephœbi poſt curſus, & palaſtrias mare ingreſſi, recepto antiquitus more, lauabant: & cum aliquando natationi indulgerent, vnum ex illis formâ præſtantem Delphi-